

Dabas aizsardzības
pārvalde

Kā iesaistīt tūristus dabas iepazīšanā?

Dabas aizsardzības pārvaldes piedāvājums

29.03.2017. Smuku muiža

Agnese Balandiņa, Aija Balandiņa

Dabas aizsardzības
pārvalde

Tūristu iesaistīšana dabas izglītības aktivitātēs - iespējas

- Izmantot jau gatavu piedāvājumu – pasākumus u.tml.; doties tur pašiem un aicināt arī klientus. Vienīgais, kas jādara – jābūt lietas kursā, kas/kur/kad 😊
- Izmantot jau gatavus materiālus savu piedāvājumu veidošanai (piem., pasūtīt galda spēles no gataviem maketiem (LOB piedāvātās putnu spēles; puzzles no «Domiņa Tev» u.tml.);
- Uz kaut kā jau gatava bāzes veidot savus piedāvājumus, pielāgojot vietējiem apstākļiem (piem., izmantojot esošas darba lapas, veidot pašiem savus izziņas maršrutus u.tml.)
- Izdomāt un radīt kaut ko pilnīgi jaunu... iespējams, tomēr, uz kaut kā jau redzēta bāzes (dzīvnieku tāllēkšanas spēle u.tml.)😊

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ar ko nodarbojas Dabas aizsardzības pārvalde?

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības
ministrijas pakļautībā esoša iestāde,

kuras mērķis ir

**sekmēt vienotas dabas aizsardzības politikas
realizēšanu Latvijā,**

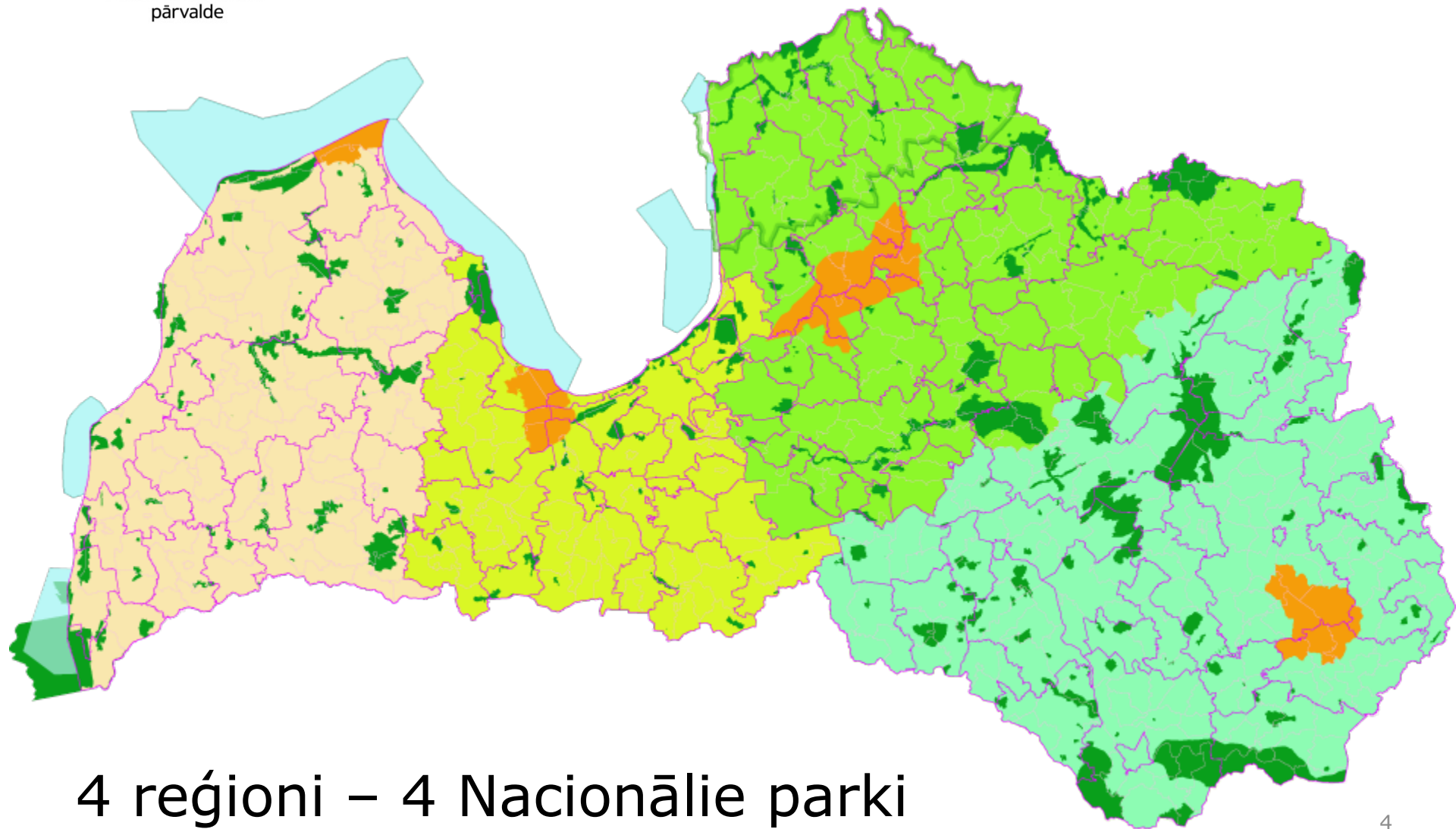
veicot efektīvu

**Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju
apsaimniekošanu un pārvaldīšanu.**

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes reģionālās administrācijas

4 reģioni – 4 Nacionālie parki

Dabas aizsardzības
pārvalde

Gatavie piedāvājumi tūristu iesaistīšanai I

Dabas aizsardzības pārvalde www.daba.gov.lv – Tēmas – Vides izglītība – Dabas izglītības centri

- 6 Dabas izglītības centri dažādās Latvijas vietās (Kurzemē – DIC Slītere (pie Šlīteres bākas), Zemgalē DIC Meža māja (Ķemeros), Vidzemē – DIC Ziemeļvidzeme (Salacgrīvā), DIC Pauguri (Līgatnes dabas takās) un DIC Vecupītes (pa ceļam uz Sietiņiezi), Latgalē DIC Rāzna (Lipuškos pie Rāznas ezera)
- Organizē visdažādākos pasākumus, dabas izglītības nodarbības, izzinošus pārgājienus utt. Iespēja gan piedalīties pašiem, gan piedāvāt saviem apmeklētājiem. Informācija – www.daba.gov.lv; kā arī Facebook sociālajā tīklā (Dabas aizsardzības pārvalde)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Gatavie piedāvājumi tūristu iesaistīšanai II

- Ceļojošās izstādes
dažādu dabas vērtību
tuvākai iepazīšanai

- Protams, izstādes ir
iespēja veidot arī
pašiem!!! 😊

Dabas aizsardzības
pārvalde

Materiālu bāze tālākai izmantošanai

Dabas aizsardzības pārvalde – www.daba.gov.lv – Tēmas –
Vides izglītība – Materiāli nodarbībām

- Plašs visdažādāko izziņas materiālu klāsts, ko drīkst pilnīgi brīvi izmantot gan dažādu izziņas uzdevumu veidošanai, gan citām izglītojošām nodarbēm. Tematika visdažādākā – ir darba lapas par purvu, mežu, piekrasti u.c..
- Nedrīkst «copy-paste» izmantot komerciāliem piedāvājumiem, jo lielākoties tapuši ar ES fondu atbalstu... bet drīkst iedvesmoties un radīt jaunus piedāvājumus, esošos mazliet pārveidojot, papildinot (piemēram, piedāvājot svešvalodās 😊)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Materiālu bāze tālākai izmantošanai II

- www.daba.gov.lv – Tēmas - Publikācijas – ĪADT vienotais stils. Gatavi risinājumi dažādu infrastruktūras elementu veidošanai (informācijas stendi, norādes zīmes utt.)
- Latvijas Ornitoloģijas biedrība www.lob.lv
- Brīvi pieejami izglītojoši materiāli (būrīšu izmēri; spēles par putniem u.c.)
- Semināra laikā demonstrēto putnu spēļu maketi un materiāli (Projekti – Materiālu izstrāde par putniem valsts nozīmes dabas izglītības centros)

Dabas aizsardzības
pārvalde

- **Interaktīvi elementi, spēles**

Gaujas NP kolēģu
izdomātās spēles, kuru
ideju atļauts izmantot arī
citiem dabas izglītības
centriem Latvijā.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Interaktīvi elementi, spēles

Spēles pašiem mazākajiem 😊

Labā ideja – roku lelles un iespēja izspēlēt pašiem savu lelļu teātri (apkārtnē esošo dabas vērtību «tēli», kas stāsta savu stāstu (var sagatavot jau gatavus, nelielus «sižetiņus» arī uz tautas pasaku vai vietējo leģendu un nostāstu bāzes)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Interaktīvi elementi, spēles

Latvijas Ornitoloģijas biedrības
gatavotās spēles par putniem

Dabas aizsardzības
pārvalde

Izgatavo/izdomā pats

Vienkārši izgatavojamas spēles
(pa kreisi – tāllēkšana; apakšā –
koku sugas (izmantojot
ielaminētas koku lapas))

Dabas aizsardzības
pārvalde

Izgatavo/izdomā pats

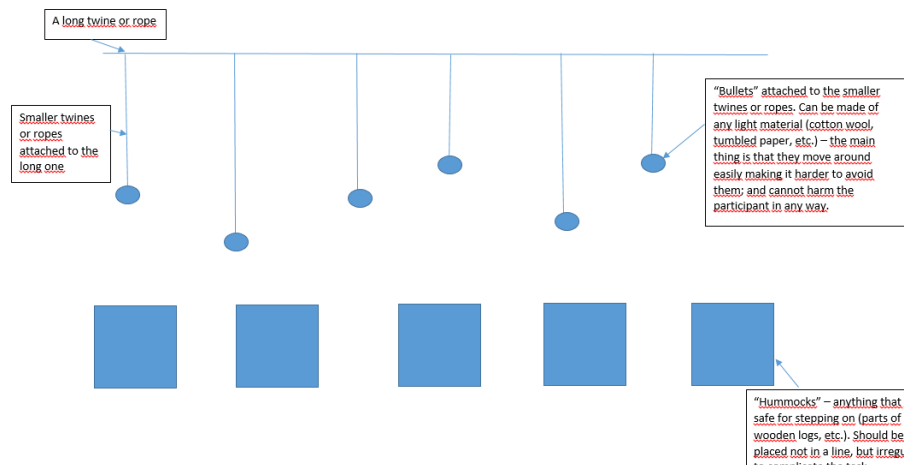
Piemērs – āra maršruts par putnu migrāciju

4. Medības

Ļoti liela daļa migrējošo putnu iet bojā medību dēļ. Tu esi tikko atradis šķietami piemērotu atpūtas vietu, kad pēkšņi „blīkš!” – un Tu saproti, ka atkal jābēg. Mēģini pārvarēt bīstamo vietu, ejot pa „ciņiem” un mēģinot izvairīties (nepieskarties) no „lodēm”.

Station 4 Hunting

Patstāvīgi
veicams
maršruts ar
vairākiem
pieturas
punktiem,
kuros
atrodami
apraksti par
veicamajiem
uzdevumiem
(pamats –
spēles no
www.lob.lv)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Izgatavo/izdomā pats

- **Dabas takas**

Ne vienmēr nepieciešama infrastruktūra, pietiek ar interesantiem dabas objektiem + informāciju

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ciemiņu iesaistīšana sava īpašuma sakopšanā (un dabas vērtību saglabāšanā!), pasniedzot to kā ekskluzīvu iespēju nesarūsēt/neaptaukoties ☺

Īpaši nozīmīga ir zālāju apsaimniekošana – to visā Eiropā kļūst aizvien mazāk... tādēļ svarīga ir katra aktivitāte to saglabāšanai, it īpaši bioloģiski vērtīgajos zālājos!

Dabas aizsardzības
pārvalde

Izgatavo/izdomā pats

- Dažādi tuvumā esoši dabas objekti – pamats dabas izzināšanai (info arī «Lauku Ceļotāja» materiālos! <https://macies.celotajs.lv/>)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Sabiedriskais monitorings

- **Jums:** Iespēja veikt dabas novērojumus, lai apzinātu Latvijas dabas vērtības un vērotu pārmaiņas dabā.
- **Mums:** iespēja iegūt objektīvus datus par dažādu dabas objektu (piemēram, putnu, orhideju, ūdeņu, dižkoku) stāvokli
- Īpaši aicinām iesaistīties **vietējos iedzīvotājus**
- Lai iegūtie dati būtu ticami un salīdzināmi, piedāvājam izmantot **metodiskos materiālus**

www.daba.gov.lv – Tēmas – Sabiedrības
līdzdalība – Sabiedriskais monitorings

Dabas aizsardzības
pārvalde

Sabiedriskais monitorings. Priekšrocības

- Katrs var atrast **sev tīkamākos un grūtību ziņā vispiemērotākos** novērošanas objektus.
- Ceram uz **ilgtermiņa novērojumiem** → vairākiem gadiem. Monitoringa mērķis – konstatēt notikušās pārmaiņas.
- Novērojumus var veikt **savā īpašumā, piemājas upītē vai mežā** → labāka izpratne, kas notiek ar dabu jums apkārt.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Sabiedriskais monitorings. Par ko vēlamies uzzināt

- Baltajiem stārķiem;
- lauku sētā ligzdojošiem putniem;
- gājputniem;
- naktsputniem un griezēm;
- orhidejām;
- latvāņiem;
- dižkokiem;
- alejām;
- lapkoku praulgrauzi;
- bebriem;
- sikspārņiem;
- ķērpjiem kā gaisa tīrības bioindikatoriem;
- upes tīrības pakāpi.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Sabiedriskais monitorings. Kā jūsu novērojumi tiks izmantoti

- http://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/sabiedriska_monitoringa_dati/
- Studentu, skolēnu pētījumi

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS	Sabiedriskā monitoringa dati Print Drukāt												
Geodatabāze	Lauku darbi	2006	2007	2008	2009	2010							
Bioloģiskā daudzveidība Latvijā	Upes tīrības pakāpes noteikšana	2006	2007	2008	2009	2010		2012 karte	2013	2014			
Suņu un biotopu aizsardzības plāni	Kērpji kā gaisa tīrības bioindikatoru	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 karte	2013	2014			
Ziņojumi Eiropas Komisijai	Latvāņi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 karte	2013	2014		
Vides monitoringa programma	Orhideju atradņu apsekošana un orhideju noteikšana	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 karte	2013	2014		
Valsts monitoringa dati	Dižkoki		2006	2007	2008	2009	2010		2012 karte	2013	2014		
Sabiedriskā monitoringa dati	Lapkoku praulgrauzis		2006	2007	2008	2009					2014		
Pētījumu prioritātes	Spāru daudzveidība		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 karte	2013	2014		
Pētījumu materiāli	Balto stārķu uzskaitē	2005	2006	2007	2008	2009	2010		2012 karte	2013	2014		
Invazīvās sugas	Gāiputni		2006	2007	2008	2009		2011	2012 karte	2013	2014		
Interaktīvās iespējas	Krustu čurkstes		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
	Nomedītie ūdensputni		2006	2007	2008								
	Naktspuķu un griežu uzskaitē			2007	2008	2009	2010	2011		2013	2014		
	Bebri	2005	2006	2007	2008	2009	2010				2014		
	Sikspārņi - lidojošie		2006	2007	2008								
	Sikspārņi - mazajos pagrabos ziemojošie		2006	2007	2008	2009	2010	2011		2013	2014		
	Sikspārņi - no auklkolonijām izlidojošie				2008	2009	2010						
	Saldūdens gliemeži un gliemenes				2008	2009	2010	2011					
	Lauku sētā liqzdojošie putni					2009	2010			2013	2014		
	Putni barotavās			2007	2008	2009	2010		2012	2013	2014		
	Alejas un koku rindas	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			

Dabas aizsardzības
pārvalde

Paldies par uzmanību!

Aija Balandiņa, Agnese Balandiņa

dabas izglītības darba speciālistes,

Dabas izglītības centrs «Meža māja»

«Meža māja», Jūrmala, LV-2012

29149365

aija.balandina@daba.gov.lv,

agnese.balandina@daba.gov.lv

www.daba.gov.lv